

АНАЛІЗ РЕГУЛЯТОРНОГО ВПЛИВУ
до проєкту наказу Міністерства фінансів України
«Про затвердження Змін до Порядку роботи складу митного органу»

I. Визначення проблеми

Пунктом 1.6 розділу Порядку роботи складу митного органу, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 30 травня 2012 року № 627, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 03 липня 2012 року за № 1097/21409, (далі – Порядок роботи складу митного органу) передбачено обов'язок для керівника митниці або його заступника визначати посадових осіб митниці, на яких покладатимуться функції та обов'язки, обумовлені цим Порядком. При цьому не обмежується перелік посад та кількість осіб, які можуть бути визначені уповноваженими особами, отже, не виключена можливість делегування таких обов'язків особам, які не мають достатніх функціональних повноважень (наприклад, інспекторському складу митниці).

Актуальність цієї норми була обумовлена реформуванням Держмитслужби для функціонування її у форматі єдиної юридичної особи. Водночас з огляду на те, що ця реформа на сьогодні передбачає існування в кожній області та місті Києві митниць як відокремлених підрозділів Держмитслужби (з наявністю керівників на місцях), зазначена норма потребує доопрацювання.

З метою виключення можливості делегування функцій та обов'язків обумовлених Порядком особам, які не мають достатніх функціональних повноважень (наприклад, інспекторському складу митниці), проєктом акта пропонується визначити, що керівник митниці залишає за собою виконання таких функцій та обов'язків або визначає заступника митниці, на якого покладатимуться відповідні функції та обов'язки (уповноважена особа).

Також пунктом 2.5 розділу II Порядку роботи складу митного органу передбачено вимогу до підприємств, яким товари передаються на відповідальне зберігання, зокрема визначено, що приміщення, в якому зберігатимуться товари, має бути у власності підприємства, з яким митницею укладається договір.

Передбачалося, що зазначена норма Порядку сприятиме зниженню ймовірностей виникнення нестач таких товарів. Водночас, як показала практика, на ринку існує обмежена кількість підприємств, які відповідають такому критерію (склади у власності), а більшість суб'єктів господарювання, що провадять свою діяльність на ринку послуг з оренди складських приміщень, не володіють такими приміщеннями, тобто фактично є суборендаторами. При цьому в окремих випадках (зокрема, при розгляді питання зберігання специфічних категорій майна) витребування у підприємства підтвердження про його відповідність такому критерію спричиняло відмову підприємства від укладення договору з митницею та відсутності інших охочих.

Для попередження виникнення нестач майна, переданого на відповідальне зберігання, проєктом акта пропонується розглядати забезпечення підприємством виконання зобов'язання за договором зберігання у встановленому главою 49 Цивільного кодексу України порядку або укладення

таким підприємством договору страхування товарів, що передані йому на відповідальне зберігання.

Крім того, проектом акта пропонується визначити випадки, коли у підприємств не вимагається забезпечення виконання умов договору зберігання або страхування товарів. Визначення таких підприємств є об'єктивним, адже в окремих випадках зберігання специфічного майна можуть забезпечити тільки відповідні підприємства, а в інших випадках – зайвим, адже мова йде про підприємства з низьким рівнем ймовірності виникнення нестач/крадіжок товарів.

Основні групи (підгрупи), на які проблема справляє вплив:

Групи (підгрупи)	Так	Ні
Громадяни	+	-
Держава	+	-
Суб'єкти господарювання (у тому числі суб'єкти малого підприємництва)	+	-

Врегулювання зазначеного питання не може бути здійснено за допомогою: ринкових механізмів, оскільки такі питання регулюються виключно нормативно-правовими актами;

діючих регуляторних актів, оскільки в них такі норми відсутні.

II. Цілі державного регулювання

Врегулювання окремих питань роботи складу митного органу, а саме принципів делегування керівником митниці повноважень щодо контролю за роботою складу митного органу, а також передання вилученого митниці майна на відповідальне зберігання на склади підприємств, зберігання на яких для цілей Митного кодексу України буде вважатися зберіганням на складі митного органу.

III. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей

1. Визначення альтернативних способів

Вид альтернативи	Опис альтернативи
Альтернатива 1	Залишення існуючої ситуації без змін. У такому разі робота складу митного органу не буде забезпечена (невизначеність з особою, яка відповідає за його функціонування, а також висока ймовірність виникнення крадіжок/нестач товарів, що передаються на відповідальне зберігання)
Альтернатива 2	Прийняття проекту акта. У такому разі робота складу митного органу буде забезпечена (за його роботу відповідатиме конкретна особа з керівного складу митниці, а попередженню виникнення крадіжок/нестач товарів сприятимуть чіткі вимоги до

	підприємств, яким такі товари передаються на відповідальне зберігання)
--	--

2. Оцінка вибраних альтернативних способів досягнення цілей Оцінка впливу на сферу інтересів держави

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1 <i>Залишення існуючої ситуації без змін</i>	Відсутні	Неможливість забезпечення належної роботи складів митниць матиме наслідком підвищення ймовірності виникнення нестач/крадіжок майна, яке зберігається на таких складах (у тому числі на складах підприємств за договорами відповідного зберігання). Такі нестачі відшкодуватимуться за кошти державного бюджету, адже відповідальність за зберігання вилученого майна несе орган, що його вилучив, у даному випадку – митниця. Розмір витрат – ринкова вартість майна, нестачу якого зафіксовано
Альтернатива 2 <i>Прийняття проекту акта</i>	Забезпечення належної роботи складів митниць, зведення до мінімуму випадків виявлення крадіжок/нестач майна, що зберігається на таких складах, попередження витрачання державних коштів на відшкодування вартості майна, відповідальність за яке несе державний орган, що його вилучив, у даному випадку – митниця	Відсутні

Оцінка впливу на сферу інтересів громадян

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1 <i>Залишення існуючої ситуації без змін</i>	Відсутні	Втрата власного майна, що було вилучено митницею при перетині митного кордону та розміщено на відповідальне

		зберігання на склад підприємства, з яким митницею укладено відповідний договір (таке зберігання вважається зберіганням на складі митниці). Ризик такої втрати суттєво більший за теперішніх умов регулювання порушеного питання (відсутність чітких вимог до зберігача, що дає змогу уникнути відповідальності останнім)
Альтернатива 2 <i>Прийняття проєкту акта</i>	Забезпечення схоронності майна, яке тимчасово вилучається у громадян при перетині митного кордону та розміщується на склади митних органів (дотягатиметься за рахунок встановлення чітких вимог до зберігачів такого майна)	Відсутні

Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання

Відповідно до частини п'ятої статті 239 Митного кодексу України товари, які через свої властивості не можуть зберігатися на складі митного органу, за рішенням керівника митного органу або його заступника можуть передаватися митними органами на зберігання підприємствам, на складах яких створено необхідні умови для належного зберігання таких товарів. Для цілей цього Кодексу таке зберігання вважається зберіганням на складі митного органу.

Станом на 01.09.2022 митними органами укладено договори відповідального зберігання зі 49 суб'єктами господарювання. Таким чином, можемо припустити, що загальна кількість суб'єктів господарювання, на сферу інтересів яких матиме вплив дія регуляторного акта, орієнтовно становитиме 49.

Показник	Великі	Середні	Малі	Мікро	Разом
Кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання, одиниць	15	34	-	-	49
Питома вага групи у загальній кількості, відсотків	30	70	-	-	100

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1 <i>Залишення існуючої ситуації без змін</i>	Відсутні	Неринкові умови обрання підприємств, з якими митний орган може укласти договір

		відповідального зберігання (зокрема, наявність виключно права власності на складське приміщення, в якому зберігатиметься товар), призводять до обмеженого кола осіб, що можуть брати участь у відповідних тендерних процедурах, а отже суб'єкти господарювання, що провадять свою діяльність на цьому ринку, втрачають можливість заробітку
Альтернатива 2 <i>Прийняття проєкту акта</i>	Розширення кола осіб, які можуть розглядатися митницею як зберігачі товарів, що вилучаються при перетині митного кордону, а отже більше суб'єктів господарювання матимуть змогу надати свої послуги у відповідній сфері діяльності	Відсутні

Витрати, які будуть виникати внаслідок дії регуляторного акта (розрахунок проводимо для 49 суб'єктів господарювання згідно з додатком 2 до Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта)

Сумарні витрати за альтернативами	Сума витрат, гривень
Альтернатива 1 <i>Залишення існуючої ситуації без змін</i>	19 600 000
Альтернатива 2 <i>Прийняття проєкту акта</i>	991,27

IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

За результатами опрацювання альтернативних способів досягнення цілей державного регулювання здійснено вибір оптимального альтернативного способу з урахуванням системи бальної оцінки ступеня досягнення визначених цілей.

Вартість балів визначається за чотирибальною системою оцінки ступеня досягнення визначених цілей.

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення)	Бал результативності (за чотирибальною системою оцінки)	Коментарі щодо присвоєння відповідного бала
Альтернатива 1 <i>Залишення існуючої ситуації без змін</i>	0	Альтернатива 1 не дає змоги досягнути поставлених цілей державного регулювання

Альтернатива 2 <i>Прийняття проекту акта</i>	4	Альтернатива 2 дає змогу досягнути поставлених цілей державного регулювання
---	---	---

Рейтинг результативності	Вигоди (підсумок)	Витрати (підсумок)	Обґрунтування відповідного місця альтернативи у рейтингу
Альтернатива 1 <i>Залишення існуючої ситуації без змін</i>	<u>Для держави, громадян, суб'єктів господарювання:</u> відсутні	<p><u>Для держави:</u> Неможливість забезпечення належної роботи складів митниць матиме наслідком підвищення ймовірності виникнення нестач/крадіжок майна, яке зберігається на таких складах (у тому числі на складах підприємств за договорами відповідного зберігання). Такі нестачі відшкодуватимуться за кошти державного бюджету, адже відповідальність за зберігання вилученого майна несе орган, що його вилучив, у даному випадку – митниця. Розмір витрат – ринкова вартість майна, нестачу.</p> <p><u>Для громадян:</u> Втрата власного майна, що було вилучено митницею при перетині митного кордону та розміщено на відповідальне зберігання на склад підприємства, з яким митницею укладено відповідний договір</p>	<p>Є найгіршою з альтернатив, оскільки не відповідає інтересам держави, громадян та суб'єктів господарювання.</p> <p>Будь-які вигоди відсутні</p>

		<p>(таке зберігання вважається зберіганням на складі митниці). Ризик такої втрати суттєво більший за теперішніх умов регулювання порушеного питання (відсутність чітких вимог до зберігача, що дає змогу уникнути відповідальності останнім).</p> <p><u>Для суб'єктів господарювання:</u> Неринкові умови обрання підприємств, з якими митний орган може укласти договір відповідального зберігання (зокрема, наявність виключно права власності на складське приміщення, в якому зберігатиметься товар), призводять до обмеженого кола осіб, що можуть брати участь у відповідних тендерних процедурах, а отже суб'єкти господарювання, що провадять свою діяльність на цьому ринку, втрачають можливість заробітку</p>	
<p>Альтернатива 2 <i>Прийняття проекту акта</i></p>	<p><u>Для держави:</u> Забезпечення належної роботи складів митниць, зведення до мінімуму випадків виявлення крадіжок/нестач майна, що зберігається на таких складах, попередження витрачання державних коштів на</p>	<p><u>Для держави, громадян, суб'єктів господарювання:</u> відсутні</p>	<p>Є найоптимальнішою серед запропонованих альтернатив, оскільки відповідає вимогам регуляторної політики і досягає цілей державного регулювання.</p> <p>Є вигідною для держави, громадян та суб'єктів господарювання</p>

	<p>відшкодування вартості майна, відповідальність за яке несе державний орган, що його вилучив, у даному випадку – митниця.</p> <p><u>Для громадян:</u> Забезпечення схоронності майна, яке тимчасово вилучається у громадян при перетині митного кордону та розміщується на склади митних органів (досягатиметься за рахунок встановлення чітких вимог до зберігачів такого майна).</p> <p><u>Для суб'єктів господарювання:</u> Розширення кола осіб, які можуть розглядатися митницею як зберігачі товарів, що вилучаються при перетині митного кордону, а отже більше суб'єктів господарювання матимуть змогу надати свої послуги у відповідній сфері діяльності</p>		
--	---	--	--

Рейтинг	Аргумент щодо переваг обраної альтернативи/причини відмови від альтернативи	Оцінка ризику зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта
Альтернатива 1 <i>Залишення існуючої ситуації без змін</i>	Цей альтернативний спосіб досягнення цілей не може бути застосований, оскільки не забезпечує їх досягнення	Ризик зовнішніх чинників відсутній

Альтернатива 2 <i>Прийняття проекту акта</i>	Внесення змін до Порядку роботи складу митного органу є єдиним оптимальним способом у досягненні зазначених цілей	Ризик зовнішніх чинників відсутній
---	---	------------------------------------

V. Механізм та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми

1. Механізм дії регуляторного акта

Механізмом, який забезпечить розв'язання визначеної проблеми, є прийняття регуляторного акта, яким пропонується внесення відповідних змін до Порядку роботи складу митного органу.

2. Організаційні заходи впровадження регуляторного акта в дію

Для впровадження регуляторного акта необхідно забезпечити інформування громадськості про вимоги регуляторного акта шляхом його оприлюднення в засобах масової інформації та на Урядовому порталі, вебсайті Верховної Ради України.

Ризику впливу зовнішніх факторів на дію регуляторного акта немає.

Досягнення цілей не передбачає додаткових організаційних заходів.

VI. Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги

Реалізація регуляторного акта не потребуватиме додаткових бюджетних витрат і ресурсів на адміністрування регулювання органами виконавчої влади чи органами місцевого самоврядування, фізичними та юридичними особами.

Виконання вимог проекту акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні впроваджувати або виконувати ці вимоги, зазначено у розрахунку, який наведено у додатку до аналізу регуляторного впливу.

Державне регулювання не передбачає утворення нового державного органу (або нового структурного підрозділу діючого органу).

Тест малого підприємництва (М-Тест) не проводився у зв'язку з тим, що дія проекту акта впливає виключно на великі та середні суб'єкти господарювання.

Прийняття та оприлюднення проекту акта в установленому порядку забезпечить доведення його вимог до суб'єктів господарювання, центральних та місцевих органів виконавчої влади і органів місцевого самоврядування, фізичних та юридичних осіб.

Прийняття проекту акта не призведе до неочікуваних результатів і не потребуватиме додаткових витрат з державного бюджету.

Можлива шкода у разі очікуваних наслідків дії акта не прогнозується.

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта

Строк дії регуляторного акта – необмежений.

При внесенні змін до чинних нормативно-правових актів, які можуть впливати на дію регуляторного акта, до нього будуть вноситися відповідні зміни.

Термін набрання чинності регуляторним актом – відповідно до законодавства – після його офіційного оприлюднення.

VIII. Визначення показників результативності дії регуляторного акта

Прогнозними значеннями показників результативності регуляторного акта є:

розмір надходжень до державного та місцевого бюджетів і державних цільових фондів, пов'язаних з дією акта, – 0 (нуль) гривень;

кількість суб'єктів господарювання, на яких поширюватиметься дія регуляторного акта, – усі суб'єкти господарювання, з якими митними органами укладені договори відповідального зберігання майна, - 49 осіб (припущення на підставі статистичних даних станом на 01.09.2022);

розмір коштів і час, що витратимуться суб'єктами господарювання, пов'язаними з виконанням вимог акта (у розрахунку на одного суб'єкта господарювання), – 20,23 грн та 0,5 години часу;

рівень поінформованості суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб з основних положень акта – 100 %. Проект акта розміщено на офіційному вебсайті Міністерства фінансів України (<https://mof.gov.ua>). Після прийняття проекту акта він буде опублікований у засобах масової інформації та розміщений на Урядовому порталі, вебсайті Верховної Ради України.

Додаткові показники результативності:

кількість випадків та сума виявлених крадіжок/нестач майна, що передається на відповідальне зберігання на склади підприємств (відповідно до Митного кодексу України таке зберігання вважається зберіганням на складі митного органу);

кількість випадків та сума відшкодованих крадіжок/нестач переданого на відповідальне зберігання майна за результатами претензійно-позовної роботи митних органів.

Числові значення додаткових показників результативності будуть визначені під час проведення базового відстеження результативності статистичним методом.

IX. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта

Стосовно акта буде здійснюватися базове, повторне та періодичне відстеження його результативності у строки, встановлені статтею 10 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», зокрема:

базове відстеження результативності регуляторного акта буде проведено після набрання чинності цим регуляторним актом, але не пізніше дня, з якого починається проведення повторного відстеження результативності цього акта;

повторне відстеження результативності – через рік з дня набрання ним чинності, але не пізніше двох років з дня набрання чинності цим актом;

періодичне відстеження результативності – раз на три роки починаючи з дня закінчення заходів з повторного відстеження результативності цього акта.

Метод проведення відстеження результативності – статистичний, за даними Державної митної служби України.

У разі виявлення не врегульованих та/або проблемних питань на підставі аналізу зауважень та пропозицій державних органів, суб'єктів господарювання, фізичних осіб ці питання будуть врегульовані шляхом унесення відповідних змін.

**В. о. Голови Державної
митної служби України**
« » _____ 2022 р.

Вячеслав ДЕМЧЕНКО

Додаток до аналізу регуляторного впливу
до проекту наказу Міністерства фінансів України
«Про затвердження Змін до Порядку роботи складу
митного органу»

ВИТРАТИ

на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва,
які виникають внаслідок дії регуляторного акта

Порядковий номер	Витрати	За перший рік		За п'ять років	
		за Альтернати вою 1	за Альтернати вою 2	за Альтернати вою 1	за Альтернати вою 2
1	Витрати на придбання основних фондів, обладнання та приладів, сервісне обслуговування, навчання/підвищення кваліфікації персоналу тощо, гривень	-	-	-	-
2	Податки та збори (зміна розміру податків/зборів, виникнення необхідності у сплаті податків/зборів), гривень	-	-	-	-
3	Витрати, пов'язані із веденням обліку, підготовкою та поданням звітності державним органам, гривень	-	-	-	-
3.1*	Витрати на ознайомлення, отримання первинної інформації щодо внесених змін до Порядку роботи складу митного органу становитиме: $0,5 \text{ год.} \times 40,46 \text{ грн/год} = 20,23 \text{ грн}$ (разові витрати)	0,00	20,23	0,00	20,23
4	Витрати, пов'язані з адмініструванням заходів державного нагляду (контролю) (перевірок, штрафних санкцій, виконання рішень/ приписів тощо), гривень	-	-	-	-
5	Витрати на отримання адміністративних послуг (дозволів, ліцензій, сертифікатів, атестатів, погоджень, висновків, проведення незалежних/обов'язкових експертиз, сертифікації, атестації тощо) та інших послуг (проведення наукових, інших експертиз, страхування тощо), гривень	-	-	-	-
6	Витрати на оборотні активи (матеріали, канцелярські товари тощо), гривень	-	-	-	-
7	Витрати, пов'язані із наймом додаткового персоналу, гривень	-	-	-	-
8**	Інше (витрати на відшкодування вартості майна, крадіжку/нестачу якого зафіксовано), гривень	80 000	0,00	400 000	0,00
9	РАЗОМ (сума рядків: 1 + 2 + 3 + 4 + 5 + 6 + 7 + 8), гривень	80 000	20,23	400 000	20,23
10	Кількість суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва, на яких буде поширено регулювання, одиниць	49	49	49	49
11	Сумарні витрати суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва, на виконання регулювання (вартість регулювання) (рядок 9 x рядок 10), гривень	3 920 000	991,27	19 600 000	991,27

* Вартість витрат, пов'язаних з необхідністю ознайомлення з новими регуляторними вимогами, визначається шляхом множення фактичних витрат часу персоналу на заробітну плату спеціаліста відповідної кваліфікації (мінімальна зарплата в Україні з 01 жовтня 2022 року становить 6 700 грн в місяць, або 40,46 грн за годину).

** Середньоарифметична сума нестачі майна, переданого на відповідальне зберігання, в обрахунку на 1 суб'єкта господарювання за даними 2021 року (2022 рік не є презентабельним з огляду на повномасштабне вторгнення росії на територію України та, відповідно, втрати майна на невідконтрольних територіях).